

УДК 811.11

Сургай Д.-ст. гр. 411-АН

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ЛІНГВОПОЕТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ЛАКЕЯ В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Науковий керівник: к.ф.н. Пікалова А.О.

Surgai D.

Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy

LINGVOPOETICAL MEANS OF THE CREATION OF THE VALET IMAGE IN ENGLISH ARTISTIC TEXT

Supervisor: PhD in Philological sciences Pikalova A.O.

Ключові слова: художній дискурс, лінгвопоетичні засоби, слуга

Key words: artistic text, lingvopoetical means, servant

Сучасна лінгвістика базується на принципі антропоцентризму, що включає «людський фактор» у вивченні мови. Розгляд художнього тексту з позиції антропоцентризму вимагає введення терміну «художній дискурс», який розуміється як зв'язний текст в його сукупності з екстралінгвістичними - прагматичними, соціокультурними, психолінгвістичними та іншими чинниками, як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаєминах людей і механізмах їх свідомості. Реалізація антропоцентричного принципу при аналізі художнього дискурсу відкриває нові можливості за умови, що об'єктом дослідження виявляється персонаж як специфічна мовна особистість.

Життя суспільства знаходить відображення в першу чергу, в мистецтві і літературі. Слуги є діючими особами літературних творів протягом довгого часу. Тому вважається необхідним окреслити лінгвокультурний типаж «слуга» з точки зору лінгвопоетичних засобів створення образу.

В романі Чарльза Діккенса «Посмертні записки Піквікського клубу» знаходимо яскраві приклади інтродукції образу лакея. У хорі численних персонажів роману голос Сема ніколи не губиться. Сам містер Піквік описує манеру мови свого слуги як *“somewhat homely and occasionally incomprehensible.”*

Особливості вимови, морфологічні і синтаксичні параметри мови Сема багато в чому схожі на мову інших персонажів Діккенса, які розмовляють мовою, що не відповідає нормі. Серед основних порушень, відтворюваних автором у вимові слуги, можна виділити:

I. Фонетичні порушення:

1) заміна *wh* на *w* або *v* (*wether* замість *whether*, *vy* замість *why*), заміна *[w]* на *[v]* і навпаки (*vas* замість *was*, *wery* замість *very*);

2) випадання початкового *[h]* (*'ere* замість *here*), випадання початкового *th* (*th-dropping*), (*'em* замість *them*), випадання голосних (*gen'ral*, *fav'rites*);

3) заміна *s, f* на *r* всередині слів (*warn't*, *arter*);

4) збереження початкового *[a]* в дієслівних формах на *ing* (*a collecting*);

II. Морфологічні і синтаксичні порушення:

- 1) нерегулярні форми минулого часу типу *knowed*;
- 2) пропуск допоміжного дієслова *have* у доконаному часі;
- 3) вживання форми *was* в множині із займенником *you*; вживання форми третьої особи дієслова в теперішньому часі з усіма займенниками (*they puts, I runs*);
- 4) використання подвійного заперечення (*I never said nothing*);
- 5) інверсія в реченнях типу *away he goes*.

III. Лексичні порушення:

- 1) сленг та розмовна лексика (*touts, coves, button up the money*);
- 2) малопрізвища (*ingen* замість *engine, conwayance* замість *convoy*).

Мова Сема Уеллера характеризує його як людину з особливим філософським складом розуму. Сем без сорому висловлює свою думку з приводу різних подій, і часто в його репліках знаходить відображення народна мудрість. Наприклад, в мовній партії героя ми зустрічаємо прислів'я "*Keep the pot boiling*", або наступне зауваження "*All them old cats will run their heads again milestones*".

Яскраві порівняння також вносять свій внесок у створення мовної характеристики персонажа. Наприклад, Сем може сказати про свій ранковий стан після вечірнього бенкету, що він відчуває себе як ходяча пляшка бренді, використовуючи порівняння "*like a walking brandybottle*".

Ще одна характерна риса мови Сема Уеллера - паузи в середині слів. Іноді вони викликані гнівом слуги, іноді передають його сарказм, ентузіазм або впертість.

"*And venever I catches hold o'that there melan-cholly chap with the black hair, if I do not bring some real water into his eyes, for once in a way, mynameis not Weller.*"

У мові Сема Уеллера широко використовується еліпсис, що надає висловам інтонацію живої мови, динамічність і простоту:

"*Oh, I am so glad,*" replied Mr. Trotter; "*is he here?*"

"*Is yourn?*" asked Sam, by way of reply.

"*Oh, yes, he is here, and I grieve to say, Mr. Weller, he is going on worse than ever.*"

"*Ah, ah*" said Sam.

"*Oh, shocking — terrible!*"

"*At a boarding-school?*" said Sam.

"*No, not at a boarding-school,*" replied Job Trotter.

"*At the house with the green gate?*" said Sam, eyeing his companion closely.

Таку ж функцію в мові Сема Уеллера виконують розчленовані питання, які зустрічаються в діалогах слуги з іншими персонажами. Наприклад:

"*It's quite a treat to see you; arn 't it Mr. Muzzle?*"

"*Quite said Mr. Muzzle.*"

Мовний портрет є головним лінгвопоетичним прийомом створення образу Сема Уеллера. Він показує його соціальний статус і походження; паузація в мові героя служить для передачі його емоційного стану; малопрізвища виявляють недостатню освіченість; яскраві порівняння характеризують героя як людину з прекрасним почуттям гумору, що володіє особливим філософським складом розуму, людини з народу. В мовній партії героя зустрічаємо еліпсис і розчленовані питання, що допомагають відтворити живу розмовну мову, і відтворена мова і інверсія характеризують Сема Уеллера як прекрасного оповідача, що вміє зацікавити слухача.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Купина Н. А. Филологический анализ художественного текста [Текст] / Н. А.Купина. - М. Флинта, 2003. - 404 с.
2. Плесовских Т. С. Лингвоперсонология в контексте антропологического похода / Т. С. Плесовских. // Science Time. – 2014. – С. 173–179.
3. May Trevor The Victorian Domestic Servant [Text] / T. May. – ShirePublications, 1998.-32 p.